

Genressourceudvalget. Referat fra møde d. 06.12.05

Journal nr.

Mødested: Danmarks JordbrugsForskning, ForskningsCenter Årslev
Deltagere: Anders M. Klöcker (AK)(Formand), Peter Bavnhøj (PB), Lars Gjøel Christensen (LGC), Kjeld Nygaard Kristensen (KNK), Niels Rasmussen (NR), Kresten Møller (KM), Birgit Bak (BB), Ingrid Dam (ID) og Ulla Pinborg (UP), Vivi Hunnicke Nielsen (VHN) og Torkild Liboriussen (TL)(Sekretær)
Fraværende: Afbud fra Jørgen Graversen, Leif Søndergaard og Morten Kargo Sørensen
Mødeleder: Anders M. Klöcker
Referent: Vivi Hunnicke Nielsen

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser
 - a. Info-materiale til "Bihuset" på Læsø – Udskudt til 2006
 - b. Genbanken – sædtapning af bukke og væddere
 - c. Øvrige sager ekspederet siden sidste møde
3. Informationsfolder
4. Evaluering af seminaret d. 12.11.05
5. Tilskud til avls- og raceforeninger
 - a. Orientering om høringsrunden
 - b. Interessetilkendegivelser fra race- og avlsforeninger
6. Arbejdsplan 2006
7. Internationale aktiviteter
 - a. Indstilling til NGH's Dyreartsgrupper
8. Eventuelt
9. Næste møde

Ad. 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Ad. 2. Meddelelser

- a. AK informerede om, at konstruktionen af "Bihuset" på Læsø først påbegyndes i 2006.
- b. TL fortalte, at der er tappet sæd fra 7 gedebukke af Dansk Landraceged i efteråret 2005 på Lindum Dyreklinik. Der er nedfrosset ca. 50 sædportioner fra hver donor. Desuden er der planlagt sædopsamling fra 5 væddere af dansk Landracefår, heraf 4 af Ertebøllelinien. Vædderne er indsat på klinikken i Lindum, og tapningen forventes gennemført i december 2005. Det blev foreslået, at der laves en skriftlig vejledning som udsendes til donorejerne.
- c1. Gorm Bentzon havde søgt aktindsigt vedrørende en korrespondance mellem Genressourceudvalget og nabogrupper. Der findes imidlertid ikke sådanne akter.
- c2. AK roste bogen "Bærekraftig forvaltning av husdyr genetiske ressourcer", der er udgivet af Nordisk Genbank Husdyr. Genressourceudvalget fremskaffer et eksemplar af bogen til alle udvalgets medlemmer.

- c3. AK oplyste, at høringen vedrørende Knabstrupperhesten er afsluttet, og at en samarbejdsaftale med foreningen efterfølgende er indgået.
- c4. Udvalget har udarbejdet principper for kryokonservering.
- c5. TL oplyste, at de informationer, som Fødevarestyrelsen havde bedt om vedrørende tyresæd i Genbanken, var fremskaffet og sendt til Fødevarestyrelsen.
- c6. AK orienterede om, at han ikke er blevet kontaktet i forlængelse af hans brev til Chr. Westergaard. TL orienterede desuden om de tilbud, der gennem tiderne har været om dyretilskud til Westergaard, men som ikke er blevet udnyttet. For flere udvalgsmedlemmers side blev det oplyst, at forskellige parter har søgt at finde løsningsmodeller. Der er således søgt efter alternative placeringsmuligheder, men det har hidtil ikke været muligt. BB fandt, at Udvalget må forholde sig til, at der er tale om en founderbesætning med langstrakt tilknytning til en specifik biotop, hvilket taler for en in-situbevarelse. BB henviste desuden til, at Riokonventionen tilsiger, at eventuelt fravær af videnskabelig dokumentation ikke må hindre en bevaringsindsats. BB opfordrede til, at Chr. Westergaard kontaktes. Det kunne f.eks. være gennem et besøg. AK understregede, at det er Genressourceudvalgets opgave at udstikke rammebetingelser for bevaringsarbejdet, som det dernæst er avlernes ansvar at benytte, i det omfang de har interesse herfor. AK henviste desuden til, at punktet var et meddelelsespunkt, men at ønsker om tilpassede rammebetingelser eller andre tiltag kunne drøftes under punktet om Arbejdsplan 2006.

Ad. 3. Informationsfolder

Genressourceudvalget noterede med beklagelse, at den oprindeligt fastsatte tidsfrist (1. februar 2005) for udarbejdelse af informationsmaterialet ikke var overholdt. Senere fastsatte tidsfrister er heller ikke overholdt. Som følge af overskridelse af tidsfristen finder Genressourceudvalget det nødvendigt at afbryde samarbejdet omkring udarbejdelsen af informationsfolderen. Det hidtidige udarbejdede materiale kan evt. anvendes i en anden sammenhæng.

Ad. 4. Evaluering af seminaret

Relativt få (23) havde udfyldt spørgeskemaerne. Ud fra disse svar kan det konkluderes, at Avlerseminarets tema var relevant, og der blev udtrykt et ønske om, at Genressourceudvalget arrangerer et nyt seminar i 2006. Dog var tidsplanen for de inviterede foredrag for presset. Samtidig blev der udtrykt utilfredshed med de diskussionsindlæg, der ikke direkte var relevante for foredragene. Det blev diskuteret, hvordan diskussionen kan fastholdes omkring de præsenterede temaer ved fremtidige avlerseminarer. Det er vigtigt, at alle synspunkter kommer frem, men ved at lægge diskussionen efter oplæggene, er der mulighed for, at fokus i højere grad bevares i diskussionen. Der vil blive arbejdet med formen inden næste avlerseminar. Gruppestørrelserne ved gruppediskussionerne var meget uens. Det vil blive overvejet, om det ved næste avlerseminar vil være bedre f.eks. at lave to kvæggrupper i stedet for én. Overordnet er det store antal deltagere (89) ved avlerseminaret positivt.

Ad 5. Tilskud til avls- og raceforeninger

Tilskudsordningen til avls- og raceforeninger er nu godkendt af EU, men bekendtgørelsen er ikke trådt i kraft endnu. Der er mulighed for et tilskud på 10.000 kr. det første år ordningen fungerer. Derefter er det maksimale tilskud på 25.000 kr. Med henblik på at kunne iværksætte ordningen hurtigst muligt er der indkaldt interessetilkendegivelser fra

avls- og raceforeningerne. Tilkendegivelserne blev diskuteret med henblik på endelig behandling i sekretariatet, når der er hjemmel for det. Der kan opnås tilskud til foreningsrelateret arbejde, men ikke til eget arbejde og sædvanlige driftsudgifter. Der kan ikke opnås tilskud til aktiviteter, der er gennemført før tilskudsperiodens start, og der skal aflægges regnskab for midlernes anvendelse. Der var indkommet interessetilkendegivelser fra alle avls- og raceforeninger, som har en samarbejdsaftale med Genressourceudvalget. Tilkendegivelserne viser, at foreningerne har planer om forskellige former for informationsaktiviteter, avlermøder samt registrering og vurdering af dyr. Tilkendegivelserne blev diskuteret enkeltvis. For at undgå inhabilitet deltog de respektive dyreartsrepræsentanter ikke ved behandlingen af den pågældendes forenings interessetilkendegivelse. AK oplyste, at der vil blive arbejdet for at muliggøre udbetaling af a-contobeløb, men at det ikke kan forventes, at det samlede tilskud kan udbetales samtidig med Direktoratets udstedelse af et tilsagn. Ordningen forventes at kunne træde i kraft i 2005, og med de foreliggende interessetilkendegivelser vil ansøgningsfristen kunne gøres så kort, at ansøgningerne forventes at kunne behandles i indeværende år. Sekretariatet har efterfølgende fået oplyst, at ansøgningsfristen bliver 3. januar 2006 med forventet afgørelse fra Direktoratet for Fødevarerhverv inden udgangen af januar 2006.

Udvalget var positivt indstillet overfor følgende interessetilkendegivelser (hvor beløb er angivet, er de vejledende).

Heste

Den jyske hest: Avlerkursus: 4000 kr.; Hingstelite: 6000 kr.

Frederiksborgheste: Registrering og vurdering af dyr; Informationsmateriale; Lokalisering af hoppemateriale.

Knabstrupper: Udarbejdelse af CD til avlere; Pjece om gamle avlslinier.

Kvæg

RDM-1970: Hjemmeside: 1500 kr.; Avlermøde: 3500 kr.; Informationsmateriale: 3000 kr.; Kørselsudgifter for avlsudvalg: 2000 kr.

Korthorn: Evaluering af Lyngestammen; Stambog; Samlet: 5500 kr.

Jydsk Kvæg og SDM 1965: Hjemmeside: 5000 kr.; Avlermøde: 4000 kr.; Kørselsudgifter for avlsudvalg: 3000 kr.; Kørselstilskud til udstillinger: 5000 kr.

Får

Hvidhovedet Marskfår, Dansk Landfår og Ertebøllefår: Hjemmeside: 3000 kr.;

Informationsfolder: 6000 kr.; Møder 5000 kr.

Ged

Landraceged: Samkøring af registre; Analyse af mælkens proteinsammensætning; Hjemmeside; Informationsmateriale.

Svin

Sortbroget Dansk Landracesvin og Dansk Landracesvin anno 1970: Kørselsudgifter i tilknytning til dyreregistrering; Informationsfolder: 5000 kr.

Ad 6. Arbejdsplan 2006

BB spurgte, hvorfor udkast til Arbejdsplan 2006 (AP06) var fortroligt sat i relation til Udvalgets ønske om åbenhed. AK svarede, at Udvalget med sit avlserseminar i november havde åbnet mulighed for at den brede avlerkreds kunne fremsætte forslag til Arbejdsplanen. AK vurderede, at Udvalgets medlemmer på baggrund heraf samt med udgangspunkt i talrige henvendelser i øvrigt, burde være velinformede om baglandets meninger og ønsker og dermed også burde kunne påtage sig ansvaret for udformningen af en Arbejdsplan.

Udkastet til AP06 blev herefter drøftet.

PB anbefalede øget fokus på partnerskab med museer i den nye arbejdsplan. AK vurderede, at samarbejdet med de kulturhistoriske institutioner ikke er et mål i sig selv, men et middel til at gøre bevaringsarbejdet med de gamle husdyrracer synligt. AK henviste til den foreslåede anvendelse af driftsmidler til at understøtte transport af husdyr til historiske dyrskuer mv. Mulighederne for at øge formidlingsindsatsen blev diskuteret, og det blev konkluderet, at der skal gøres en indsats vedrørende informationsmateriale og skilte. PB lovede derudover at bidrage til AP06 med en oversigt over relevante arrangementer på kulturhistoriske institutioner.

Samtlige Udvalgsmedlemmer tilsluttede sig forslaget om et særligt initiativ vedrørende det Jyske Kvæg, herunder iværksættelse af genotypning såvel som en indsats for at indsamle alle stambogsoplysninger. Der var desuden tilslutning til, at AK straks tager kontakt til Biologisk Institut på KU vedrørende iværksættelse af genotypningen.

Det blev foreslået at søge støtte fra private fonde. Arbejdet med at skabe overblik over mulige fonde søges gennemført i et praktikprojekt ved Danmarks JordbrugsForskning i tilknytning til arbejdet i Genressourceudvalget og i samarbejde med Institut for Statskundskab ved Århus Universitet. Flere Udvalgsmedlemmer opfordrede til, at der udarbejdes en let tilgængelig og brugbar oversigt over tilskudsmuligheder, der er relevante for avlerne. Det blev aftalt, at dette element også inddrages i det forestående praktikforløb. AK gjorde dog opmærksom på, at Udvalget alene bør varetage formidling af overordnet information om tilskudsmuligheder. Hvis Udvalget formidler detaljeret information herom, vil der følge en forpligtelse til også løbende at ajourføre denne, hvilket kan være ganske ressourcekrævende.

Afsnittet "Racespecifikke bestemmelser for dyretilskud" blev drøftet, herunder navnlig kravet om 93,75% racerenhed for RDM- og SDM-kvæg. Flere medlemmer, herunder LG, mente, at Udvalget skal stile mod renracede dyr såfremt racen ikke er truet. Omvendt var der enighed om, at en opstramning ikke bør ske uden forudgående varsel, og uden at der foreligger en langstrakt plan for en sådan opstramning. *Det var BB's holdning*, at der allerede i år bør ske en opstramning af procentsatsen, således at man ikke fortsat kan blive ved med at øge bestandene ved hjælp af kontinuerlig opformering på moderne racer, og at Udvalget i forbindelse med AP05 var blevet enige om at lukke for ny tilgang og foretage en gradvis stramning. Der var ikke tilslutning til BB's holdning om at Udvalget allerede med AP05 var blevet enige om at lukke for ny tilgang og foretage en gradvis stramning. Det blev besluttet at spørgsmålet skal indgå i Arbejdsplan 2006, som minimum

i form af en målsætning om i løbet af 2006 at udforme et nærmere oplæg vedr. gradvis opstramning.

De øvrige elementer i Arbejdsplanen blev derefter gennemgået. De fremkomne ændringsforslag indarbejdes i arbejdsplanen.

Ad 7. Internationale aktiviteter

- a. På baggrund af indsendte forslag blev følgende indstillet til NGH's Dyreartsgrupper:

Fjerkræ: Willy Littau; suppleant: Hans Ranvig.

Får og ged: Jacob Kortegaard Becher; suppleant: Kjeld Malthé-Brun

Heste: Ellen Bendtsen; suppleant: Jørgen Finderup

Kvæg: Bjarne Mols; suppleant: Hans Nørgaard

Der var sendt opfordring om forslag om repræsentanter til alle avls- og raceforeninger også til foreninger, der ikke har en aftale med Genressourceudvalget. BB efterlyste en kopi til udvalget medlemmer af det brev, der ligger til grund for indstillingerne, samt en liste over, hvem brevet er sendt til. BB støttede indstillingen om Hans Nørgaard som kvægavlsrepræsentant i NGH, da hun mener, han har stor indsigt i kvægområdet og derfor vil kunne varetage dette hverv. Hans Nørgaard har efterfølgende meddelt, at han ikke ønsker at deltage. Sekretariatet vil på den baggrund nøjes med at indstille Bjarne Mols, idet der ikke er krav om indstilling af en suppleant.

BB opfordrede til en tilkendegivelse overfor NGH, om at Udvalget ikke støtter, at NGH nedlægger dyreartsgruppen svin. Hendes synspunkt er, at svin er én af de arter i Norden med mindst diversitet. BB fik tilsagn fra AK om, at man i svaret til NGH vil gøre opmærksom på hendes utilfredshed som avlerrepræsentant for svin i det danske genressourceudvalg.

Ad 8. Eventuelt

Ad 9. Næste møde

Næste møde blev fastsat til den 6. januar 2006 under forudsætning af, at hovedparten af medlemmerne, som ikke deltog på dagens møde, kan deltage på denne dato. AK bad om Udvalgets forståelse for, at det endelige udkast til Arbejdsplan for 2006 først vil være medlemmerne i hænde senest den 4. januar 2006. Der var accept heraf.